
Трет Дел

Учество

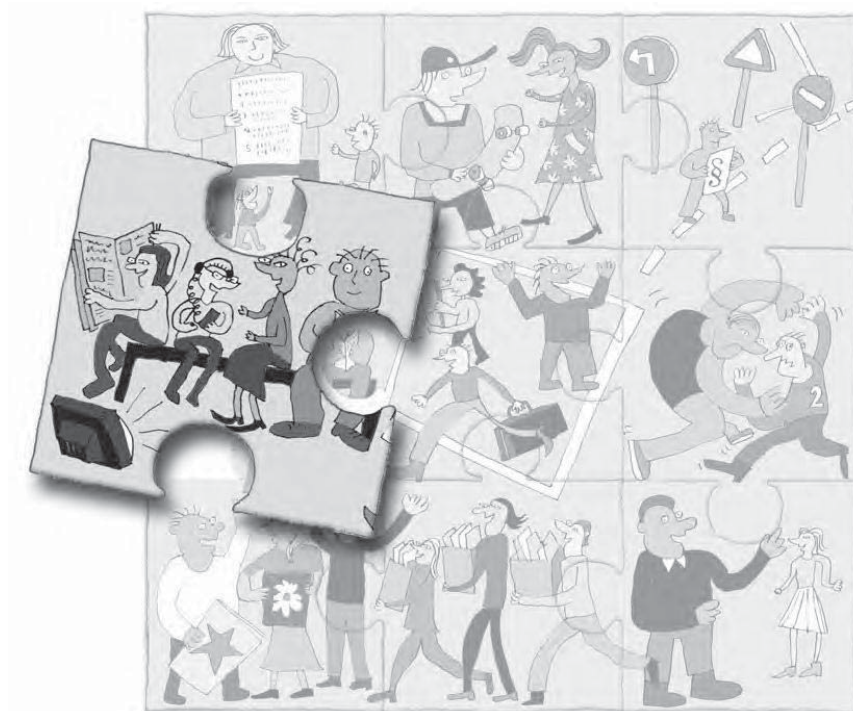
Тема 7

Одделенски весник

Разбирање на медиумите преку создавање медиуми

ТЕМА 7 Одделенски весник

Разбирање на медиумите преку создавање медиуми

- 7.1. **Весниците околу нас**
Кого тие информираат. Како тие информираат. Што соопштуваат?
- 7.2. **Нашиот весник е најдобар ... зарем не се согласувате?**
Што го прави еден весник да биде добар весник?
- 7.3. **Ние го правиме нашиот зиден весник**
Сите „да“ и само неколку „не“
- 7.4. **Нашето прво издание!**
Каде да продолжиме?

Тема 7: Одделенски весник

Разбирање на медиумите преку создавање на медиуми

Насекаде низ светот, присутноста и влијанието на медиумите се зголемила во последните неколку години. Колку нашите животи стануваат покомплексни и меѓузависни, толку повеќе ние се потпираме на информациите за да ги разбереме влијанијата и случувањата кои влијаат врз нас. За било кој дел од информацијата, во врска со прашања над нашиот домен на лично разбирање и моментната перцепција, ние мораме да се потпреме на информации од медиумите.

Како и да е, индивидуалниот пристап до различните медиуми, широко варира. Ова влијае на личното ниво на информација и неговиот потенцијал за вежбање на влијанието и моќта. Понатамошен важен аспект е прашањето за цензура и проблемот на дезинформација од партии, влади и моќни лоби групи. Конфликтите, вклучувајќи социјални промени или војна, ги зголемуваат монополизираниите и извртените информации.

Иако овие меѓурелации, да именуваме некои, нема да бидат експлицитно обработени на овој час за медиумите, учениците ќе откријат елементи од нив кога ќе ги споредуваат печатените медиуми од нивната земја или регион и ги оценуваат според конкретни критериуми.

Приодот кон медиумско образование на овој час е различен. Со правење на сопствен виден весник, учениците ќе стекнат одредено искуство за издавањето на весник и според тоа ќе научат нешто за реалноста на медиумот „од внатре“. Образовното искуство покажало дека овој приод им дава на учениците форма на директен пристап до печатените медиуми што е подалечен од нивните секојдневни животи. Учениците ќе го гледаат овој тип на медиум критички и, исто така, ќе ги оценуваат електронските медиуми и нивното влијание врз овие различни видови медиуми, од една нова перспектива. Тие ќе развијат медиумска писменост. Конечно, еден практичен совет: овој час, посебно, бара и нуди потенцијал за меѓупредметно предавање и соработување. Пишувањето и ревидирањето на текстови може да земе место како дел од предавањата по јазици, додека дизајнирањето на нацртот може да биде задача на часот по ликовна уметност. Во некои случаи, одделението може да започне самостојно, со дополнително учество од страна на уреднички тим на ученици кои се посебно заинтересирани.

Сидниот весник може да биде презентираан во училишниот живот одредено време, пред другите наставници да бидат доволно убедени во неговата вредност за да се придружат.

Учење за образование за демократско граѓанство и човекови права

Медиумската писменост е еден од клучевите за севкупната цел на човековите права и граѓанското образование – активен граѓанин кој зема учество. Тука е прегледот на најважните аспекти од медиумската писменост:

1. Способноста за комуницирање се однесува на општиот начин со кој човековите суштества заедно се поврзуваат. Социјалната реалност не постои како таква. Поточно, тоа е заеднички дефинирано од луѓето преку социјална интеракција, што значи дека е креирано со чинот на комуницирање. Оваа општа

комуникациска способност започнува со изучувањето на нашиот мајчин јазик и понатаму се развива со користење на оваа компетентност.

2. Секое човечко суштество има комуникациска способност од самото раѓање. Ние сме дарувани со оваа способност од природата, но таа треба да биде образувана, практикувана и усовршувана.

3. Медиумската писменост е вклучена во концептот на комуникациска способност. Се однесува на комплексното мноштво на медиуми, користи од потребите кои треба да бидат научени и практикувани преку, на пример, задача за учениците. Печатените медиуми, вклучувајќи го и ѕидниот весник, се важни средства за секојдневна комуникација, со кои учениците треба да бидат запознати. Како и да е, тие се само еден елемент во целокупната медиумска писменост.

Тема 7: Одделенски весник

Разбирање на медиумите преку создавање на медиуми

Наслов на часот	Цели на учењето Цели	Задачи за учениците	Материјали	Метод
Час 1: Весниците околу нас	Учениците се запознаваат со различни печатени медиуми. Тие ги разбираат разликите во содржинската структура.	Учениците собираат и анализираат весници и списанија што вообичаено се читаат во нивните заедници. Тие прават постер, за забележување на резултатите.	Весници, ножици, лепило, големи листови хартија.	Групна работа.
Час 2: Нашиот весник е најдобар ... зарем не се согласувате?	Учениците ги разјаснуваат критериумите за добар весник или списание. Тие стануваат свесни за нивното гледиште, вредности и интереси.	Учениците ги оценуваат презентациите од другите групи и се согласуваат на компромис.	Презентациите се подготвени на претходниот час. Матрица на училишна табла или флип чарт.	Групни презентации, пленарни дискусии и оценување.
Час 3: Ние го правиме нашиот сиден весник	Во групи, учениците се согласуваат за опсегот на темите и целите. Тие соработуваат во групата, споделувајќи ги идеите и способностите со тимот.	Учениците одлучуваат за структурата на нивниот заеднички направен весник. Идентификуваат теми кои се значајни за нивното училиште и пишуваат статија за нивниот дел од сидниот весник.	Во зависност од достапните материјални ресурси, резултатите ќе варираат од рачно пишуван текст до компјутерски отпечатоци со дигитални фотографии.	Носење заеднички одлуки, групна работа.
Час 4: Нашето прво издание!	Во отворена дискусија, учениците разбираат, што е вклучено за продолжување на проектот за сиден весник. Тие се способни да донесат одлука и да преземат одговорност.	Учениците мораат да формираат мислења и да одлучат за нивната идна вклученост во понатамошниот проект.	Училишна табла или флип чарт.	Пленарна дискусија.

Час 1:**Весниците околу нас****Кого тие информираат? Како тие информираат? Што тие соопштуваат?**

Цел на учењето	Учениците се запознаваат со различни печатени медиуми. Тие ги разбираат разликите во содржинската структура.
Задачи за учениците	Учениците собираат и анализираат весници и списанија кои вообичаено се читани во нивните заедници. Тие креираат постер кој ги забележува нивните резултати.
Материјали	Весници, ножици, лепило, големи листови хартија.
Метод	Групна работа

Концептуално учење

Терминот „печатени медиуми“ се однесува на печатените извори на информации – таканаречените класични медиуми – вклучувајќи весници, списанија, книги, каталози, проспекти, флаери, мапи, дијаграми, поштенски картички, календари и постери.

Печатените медиуми, вообичаено, се печатат на хартија. Печатарските технологии подлежат на рапидни промени и дигиталното печатење станува многу значајно.

Часот

Неколку недели пред почетокот на овој час, наставникот ги замолува учениците да ги соберат сите весници и списанија кои се во нивниот дофат и да ги донесат на училиште. За да се поддржат учениците во нивната работа, се препорачува, настрана, да се постави маса во училницата, која ќе се користи за презентации. Со малку среќа, ученикот може да пронајде полица за весници од некој продавач на весници, што претставува идеално средство за презентирање на весници и списанија. Наставникот треба да се осигура дека се вклучени сите главни дневни весници.

Наставникот го започнува првиот час со информирање на учениците за целите и задачите на оваа тема. Наставникот треба да нагласи дека овој час е почеток на проект кој може, и треба, да биде продолжен барем за половина училишна година. Учениците, исто така, треба да сфатат дека овој проект им ја нуди можноста да соберат практично новинарско искуство. Искуството покажало дека идните новинари често ги започнувале првите чекори во проекти од ваков тип.

Учениците формираат мали групи, по можност од три или максимум четири ученици. Секоја група анализира различен весник или списание. Учениците се водени од следните прашања:

- Кои рубрики се содржани во весникот или списанието?
- По каков редослед се појавуваат рубриците?
- На кои целни групи им се обраќаат рубриците? Кои членови на семејството се посебно заинтересирани во читањето на одделни рубрики?
- Кои теми се покриваат во рубриците за прашањето кое групата го истражува?
- Одберете по еден типичен запис од секоја рубрика. Исечете ги овие записи и залепете ги на лист од хартија за да направите постер.

Постерот треба да го носи името на весникот или списанието, по можност со оригиналниот наслов, и прашањата, прикажани погоре, треба да бидат одговорени. Ученикот треба да се потсети на важноста од јасен и подреден приказ.

Во оваа фаза, важно е учениците да ја разберат основната структура на нивниот весник, според тоа овозможувајќи им јасно презентирање и објаснување на часот.

Групите ги подготвуваат нивните презентации за следниот час со цел да го рекламираат нивниот весник и списание, нагласувајќи ги сите предности и способности. Откако ќе се слушнат сите презентации, одделението треба да одлучи кој весник тие го сметаат за најинтересен и информативен. Целта на овој чекор е да се добие бесплатна достава на овој весник за неколку недели, услуга која многу издавачи на весници имаат желба да им ја обезбедат на училиштата.

Во оваа фаза, наставникот има советодавна улога. Тој/таа ќе ги поддржи учениците во истражувањето на внатрешната структура на весникот, бидејќи не сите весници се подеднакво лесни за анализирање. Наставникот, исто така,

треба да ги набљудува учениците во нивната тимска работа за да се осигура дека секоја група е способна да направи добра презентација и да ја заврши својата работа до крајот на часот. Обидот да се биде премногу перфектен, ќе го наруши времето предвидено за оваа активност.

Час 2:

Нашиот весник е најдобар ... зарем не се согласувате?

Што е тоа што еден весник го прави да биде добар весник?

Цел на учењето	Учениците ги разјаснуваат критериумите за идентификување на добар весник или списание. Со тоа, тие стануваат свесни за своите погледи, вредности и интереси.
Задачи за учениците	Учениците ги оценуваат презентациите на другите групи и се согласуваат на компромиси.
Материјали	Подготвени презентации од претходниот час. Табла или флип чарт.
Метод	Групни презентации, пленарна дискусија и оценување.

Концептуално учење

Терминот „слобода на печатот“ се однесува на правата на новинарите слободно да ја работат својата работа, заедно со правото на нецензурирано објавување на информациите и мислењата. Слободата на печатот зазема конкретна форма во специфичните права на новинарите да одбијат да дадат доказ и ограничување на набљудувањето на новинарите со звучна опрема („прислушкување“), со цел да се заштитат изворите на информациите кои им требаат на новинарите за нивната работа. Пристапот до професијата новинар не е предмет на државна регулација и обуката на новинарите е организирана приватно и без никакво државно влијание.

Часот

Вториот час започнува со презентациите. Групите ги подготвиле своите постери и ги селектирале исечоците од весници или списанија. Може да биде корисно да им се дадат на групите пет минути на почетокот од часот за да ги прегледаат своите презентации. Учениците ги оценуваат презентациите, користејќи дефинирани критериуми. Наставниците можат да ги претстават овие критериуми и да подготват матрица како следната.

	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4	Група 5	Поени
Име на весникот или списанието						
Постер						
Формални аспекти на презентацијата						
Содржина на презентацијата						
Формални аспекти на весникот или списанието						
Содржина на весникот или списанието						

На оценувањето не треба да му биде дадено задоцнето значење, туку треба, преку елементот на конкуренција, да ги мотивира учениците да испорачаат добра презентација.

По презентациите, учениците треба да ги оценуваат печатените медиуми кои ги виделе (критичко мислење), фокусирајќи се на следните прашања:

- Што е она што го прави еден весник да биде „добар“ весник?
- На која цел му служи?
- Што мислиме за весниците кои ни биле презентирани?
- Што може да биде подобро?

Искусството покажало дека наставникот ќе поддржи и даде структура на дискусијата, забележувајќи дека идеите на учениците биле подготвени на флип чартот пред часот. Алтернативно може да се користи и училишната табла, но тоа има недостаток дека информацијата нема да биде достапна за следниот час.

На крајот од часот, наставникот предлага дека учениците треба да направат и јавно да презентираат училиштен „сиден весник“. Учениците се замолуваат да размислат за задачата и да размислуваат кои делови треба да бидат вклучени, со цел да се даде сеопфатен поглед на училишниот живот, и кои делови ќе бидат заинтересирани да ги направат сами. Тие, исто така, треба да предложат име за нивниот весник.

Час 3:
Ние го правиме нашиот сиден весник
Сите „да“ и само неколку „не“

Цел на учењето	Во групи, учениците се согласуваат за опсегот на теми и цели. Тие соработуваат во група, споделувајќи ги своите идеи и способности со тимот.
Задачи за учениците	Учениците одлучуваат за структурата што ќе ја има нивниот заеднички весник. Тие идентификуваат теми кои се значајни за нивното училиште и пишат одредба за нивниот дел од сидниот весник.
Материјали	Во зависност од достапните материјални ресурси, резултатите ќе варираат од рачно напишани текстови до компјутерски принтови со дигитални фотографии.
Метод	Носење заеднички одлуки. Тимска работа.

Часот

Во групи од три или четири лица, учениците ги споделуваат своите идеи за кои делови од весникот обезбедуваат значајни информации за животот во училиштето.

Наставникот подготвил мал сиден весник за секоја група, лепејќи три листови во А4 формат, ставени заедно. Потоа, на групите им се дава задача да дизајнираат главна структура на весникот, вклучувајќи име на весникот, можен дизајн и деловите кои ги одбрале учениците. Нивните резултати можат да изгледаат вака:

Ученичка хроника		
<u>Најнови вести</u> <u>Спорт</u>	<u>Најчитанивести</u> <u>Настани</u>	<u>Родителите</u> <u>Нашиинтереси</u>

Сугестиите, дадени од групите, се изложени на сидот во училницата и на учениците им се дава време да ги прочитаат постерите и да формираат сопствени мислења. Потоа „уредничката конференција“ ги носи следните важни одлуки:

- Името на весникот (размена на гледишта, дискусија и финално гласање);
- Избор на деловите кои се најзначајни и најсодржински за училиштето и учениците.

Учениците сега формираат мали тимови, при што бројот на тимови треба да кореспондира со бројот на делови кои треба да бидат направени, како и еден дополнителен тим кој е одговорен за продукцијата. На почетокот, продукцискиот тим се справува со практични прашања, како што е дизајнот и презентацијата на сидниот весник. Претходно, наставникот го информирал својот претпоставен за овој проект и добива негова согласност за изложување на училишниот весник во училишните простории.

Додека уредувачките тимови ги планираат првите статии за различните делови, наставникот дискутира со продукцискиот тим за техничките аспекти.

На учениците им се даваат задачи кои треба да бидат завршени за следната недела. Секој уредувачки тим поднесува статија и продукцискиот тим го прави сидниот весник, комплетно со насловен дизајн, покажувајќи го логото и името на весникот и деловите кои биле одбрани.

Оваа задача им дозволува на учениците да го искушат својот прв успех, но исто така, моментно ги соочува со присутните потешкотии. Целта на овој приод е да се постави постојан тим на уредници кои редовно ќе ги објавуваат училишните вести. Тимовите ќе бидат составени од посебно активни и заинтересирани ученици, кои се способни да продолжат со проектот за сиден весник во подолг временски период.

Час 4:
Нашето прво издание!
Каде да продолжиме?

Цел на учењето	Учениците се способни да спроведат отворена дискусија и сите стануваат свесни за импликациите и последиците од продолжувањето на проектот за училишниот весник. Тие се способни да донесат одлука и да ја преземат одговорноста.
Задачи за учениците	Учениците мораат да формираат мислења и да одлучат за нивното идно вклучување во сличен проект.
Материјали	Училишна табла или флип чарт.
Метод	Пленарна дискусија.

Концептуално учење

Дискусија (размена на аргументи, од латинскиот збор *discussio*) е специфична форма на вербална комуникација помеѓу две или повеќе лица, каде се прави осврт на едно или повеќе прашања, при што, секоја страна ги презентира сопствените аргументи. Дискусијата треба да се одвива во духот на заемно почитување. Дobar стил за дискусија бара од учесниците да дозволат, дури и да охрабрат, изразување на погледи и мислења поинакви од сопствените, разгледувајќи ги внимателно, наместо веднаш да ги отфрлаат. Личните квалитети како што се спокојство, смиреност и учтивост ќе бидат од корист за двете страни. Најдобриот тип на дискусија ќе води до решение на проблемот или компромис, кој секоја инволвирана страна може да го прифати. Во современите општества, дискусиите се цивилизирани, што значи, ненасилно средство за справување со контроверзност и справување со конфликти на интереси и цели. Конфликтите не се задушени, туку се решени. Со практикувањето на нивните комуникациски вештини, учениците се запознаваат со основната алатка за работа кон одржувањето на мир во општеството.

Часот

Откако уредничките тимови ги ставаат нивните статии на ѕидовите и накратко известуваат за нивното работно искуство, фокусот ќе биде ставен на прашањето дали да се продолжи со проектот на ѕидниот весник. Сега, кога сите ученици имаат некоја идеја за времето кое треба да го поминат и организациските проблеми кои треба да бидат решени, тие можат да имаат вистинска дискусија во врска со прашањето за постојаност.

Наставникот може да помогне со давањето на појаснување и структура на дискусијата на учениците со обезбедување на следново на флип чартот или училишната табла.

Организација	Лични аспекти	Соработка	Временска рамка
Ако ние продолжиме:	Кој е заинтересиран?	Како можеме да го привлечеме интересот на другите ученици?	
Што треба да земеме предвид?	Главниот уредник?	Кои други наставници би сакале да се придружат на нашиот проект?	
Дали времето е проблем?	Уредничкиот комитет?	Дали можеме да договориме посети во локалните уредувачки канцеларии (печатени или електронски медиуми) ?	
Кои технички средства ги имаме?	Која е улогата и позицијата на наставникот?	Дали можеме да интервјуираме новинар како експерт?	
Како можеме да спречиме нашиот весник да биде вандализиран?	Имиња: - - - -		
Колкави финансиски средства ќе ни требаат? Како овие средства да бидат собрани?			

Веднаш штом наставниците започнат проект како овој, ќе сфатат дека сѐ не може да биде испланирано. Се бара процес на постојано размислување од сите учесници. Тој е весел, фасцинантен, но понекогаш, исто така, тежок и фрустрирачки процес.

Наставниците, кои веќе имаат искуство со проектна работа во одделенијата, ќе го знаат распоредот на чекори кои ќе бидат потребни, а исто така и потребата од силно лидерство. Ако не се води грижа, премногу силното лидерство секако дека може да ја уништи ученичката мотивација и иницијатива. Учествовањето во проекти, како овој, им користи на учениците давајќи им важно искуство во граѓанското и образованието за човекови права.

Наставниците треба да ги вежбаат нивните лидерски способности за да обезбедат дека до крајот на часот, се донесени јасни одлуки и дека се поставила соодветна временска рамка за следните чекори.

Основен материјал за наставниците

Три димензии за развивање на медиумска писменост

1. Прва димензија: проценка на медиумите

Проценката на медиумите може да биде резимирана во старогрчкиот глагол Κρίνειν (krinein), што оригинално значи „да распознава“ и се однесува на постојаното стекнување и одразување на знаење и искуство.

Медиумското проценување е медиумска анализа. Оваа аналитичка поддимензија се однесува на способноста да се согледаат и разберат настаните во општеството, како што е процесот на концентрација во медиумскиот бизнис, кој може да ја загрози функцијата на медиумите во демократското општество. Во овој пример, важно е да се знае кој го поседува соодветниот весник и колку типови на медиуми се поседувани од истата компанија. Како и да е, ние не треба да забораваме дека медиумите функционираат како комерцијални компании кои мора да создаваат профит. И дали сакаме или не, колку повеќе независни и глобализирани стануваат нашите животи, толку повеќе ние треба да се потпираме на медиумите. Анализата на медиумите ни овозможува критички да ги расудуваме медиумските настани – да правиме разлики – со што адекватно би имале корист од нашата медиумска писменост.

(Само) – одразувањата поддимензија значи дека треба да можеме да го поврземе и примениме нашиот аналитички потенцијал и знаење кон самите себе и нашата лична сфера на дејствување. Особено кога се работи со медиуми, ние имаме силна тенденција да зборуваме за „другите“ и да го игнорираме нашето лично учество. Способноста да се анализира и размислува вклучува трета поддимензија, етичка грижа за другите, која го балансира и дефинира аналитичкото размислување и само-рефлексијата, во однос на социјалната одговорност.

2. Втора димензија: знаење за медиуми

Тука упатуваме на „чистото“ знаење за медиумите и медиумските системи. Ова може да биде поделено во две поддимензии.

Поддимензијата на информации вклучува основно знаење за тоа како новинарите ја прават својата работа, типовите на програми кои се пренесуваат на телевизија и радио, причините за преференциите на гледачите кога гледаат телевизија и како компјутерот може да биде искористен ефективно да послужи за потребите на корисниците.

Поддимензијата на вештини, ја додава на медиумското знаење способноста да се користи нова опрема, без да се читаат прирачниците со инструкции. Ова го вклучува процесот на „учење преку правење“ – како да се работи со компјутер, како да се пристапи на интернет, како да се користи камера, итн.

3. Трета димензија: корист од медиумите

Користа од медиумите може исто така, да биде поделена во две поддимензии:

1. Способноста за користење на медиумски производи, тоа е, примањето и конзумирањето на тоа што го произвеле медиумите. Гледањето на телевизија е пример за ова. Тоа е активност во која ние треба да го процесираме тоа што сме го виделе, и да го интегрираме во нашите мисловни структури и репертоар на

замисли. Денес, можеме да ја збогатиме нашата способност за сфаќање, не само преку читање на текстови, туку и преку гледање на филмови.

2. Активно користење на медиумска опрема. Оваа поддимензија се однесува на медиумското користење во социјалната интеракција. Примери се телебанкарството, теле-купувањето, видео и телефонски конференции, традиционални и дигитални фотографии и видео продукција. Големиот избор на различни достапни медиуми ни го дава потенцијалот да го согледаме светот не само преку примање на информацијата, туку и со нејзино продуцирање. Часот за медиуми се фокусира прецизно на ова активно користење на медиумите, и исто така, вклучува поврзаност со другите две димензии на медиумско образование, споменати погоре.

Материјал за учениците 7.1. Како да напишеш статија

Основна структура на статија

1. Наслов

Секоја статија има наслов. Тој има важна улога: не треба да го „преплави“ читателот, туку треба да го „улови“ неговото внимание и да го разбуди неговиот интерес да чита понатаму.

Читателите на весници ги прелистуваат страниците брзо за да одберат статија која ги интересира и според тоа, потребен е наслов кој го „лови“ читателското око. Правете ги насловите кратки, користете големи и задебелени букви и одделете ги насловите од останатиот текст.

2. Воведни реченици

Воведните реченици вообичаено ќе бидат првиот параграф од вашата статија (продуцентите на весници ова го викаат „поднаслов“). Како правило, одбележан е со задебелени букви.

Воведот му ја дава најважната информација на читателот. Во главен информативен текст, читателот наоѓа одговори на клучните прашања.

Во написи и текстови, кои се емоционални повеќе од фактографски, првите реченици често јасно ја опишуваат сцената. Овде, читателскиот интерес во читањето не е побуден од фактографска информација, туку од стилски средства.

3. Користење на јазик и стил

Внимателно и детално користење на јазикот е можеби поважно за добра статија, отколку точно користење на новинарски форми или стил. Ако го гледаме весникот како куќа, тогаш различните форми на новинарско пишување и презентирање можат да биде мебелот, но зборовите би биле тулите со кои куќата е изградена.

Додека, некако, можеме да поминеме без мебел, не можеме да живееме во куќа без тули. Емоционално напишани статии, со „човечки допир“, се многу популарни во весниците. Но, бидете внимателни, премногу сол ќе ја расипе супата (некој може да има премногу добра работа)!

Тоа не води до реченицата. Правете ги вашите реченици кратки и едноставни. Читателите ќе имаат потешкотии во разбирањето на реченици со повеќе од 14 зборови. Реченици со 25 или повеќе зборови едноставно се несфатливи. Под сите околности, избегнете комплексна структура на реченицата, која содржи многу запирки и одделни членови. Нека ви стане практика читањето на секоја реченица, веднаш откако сте ја напишале. Дали е јасна и лесна за разбирање? Дали има некои непотребни зборови?

Печатните грешки не само што даваат лош впечаток, но исто така го заморуваат читателот, затоа што му го одземаат вниманието од пораката. Пред да ја доставите вашата статија, ревидирајте ја – и ова значи проверете ја точноста и целосноста на информацијата (ова значи проверување на вистинитоста и точноста на информацијата), исправете ги јазичните грешки, проверете го стилот и сфатливоста.